

ЗАПОЗИЧЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Л. В. Бандурка

Понад 100 мільйонів людей у світі розмовляють німецькою мовою. Німецька мова належить до найважливіших мов світу, проте міжнародне значення як мови економіки, торгівлі та туризму на сьогодні має англійська мова. Це пояснює також і той факт, що більшість іноземних слів, які сьогодні нові потрапляють у німецьку мову, є запозиченнями з англійської мови.

Вплив англійської мови помітний ще з часів Другої світової війни та особливо проявляється у лексиці, виразах та у валентності деяких дієслів. Уже в XVIII столітті деякі англійські слова і словосполучення потрапляють у німецьку мову, перед усім через переклади англійської літератури (*Humor, Blankvers, Pudding*) та вплив англійської політики (*Opposition, Parlament*) та економіки (*Budget, Banknote*).

У XIX столітті цей вплив збільшується. Причинами для цього служать політична міцна позиція Сполучених Штатів після Другої світової війни, інтернаціоналізація у економічній, культурній та науковій областях, переклади спеціалізованих текстів з англійської мови та повідомлення інформаційних агентств, заняття з англійської мови у школах та ін. Важливу роль відіграють також засоби масової інформації, такі як реклама (*After Shave Lotion, Cleancer, filter tipped*) та термінологічна лексика у професійному мовленні.

Запозичення англо-американського походження в німецькій мові існують в різних сферах суспільного життя людини: економічна лексика: *Manager, Budget, Clearing, Leasing, Trademark, Voucher, Joint venture*; суспільно-політична: *Kongress, Parlament, Meeting, Briefing, Black-Power, Career Girl, Downswing*; наукова та технічна: *Computer, User, Disk, Internet, Chip, Fax*; спортивна термінологія: *Boxer, Skateboard, Champion*; терміни культури й мистецтва: *Rock-Musik, Disk-Jockey, Entertainment, Show, Blues, Hitparade, Cool Jazz, Boogie-Woogie, Boston, Brassband* тощо [2, 9].

Вітчизняні та зарубіжні германісти відзначають, що сьогодні німецька мова зазнає особливо інтенсивного впливу з боку англійської мови, насамперед її американського варіанта, що знаходить свій прояв на фонологічному, лексичному та семантичному рівнях [1, 10-14].

При фонетичній асиміляції англоамериканізмів можуть повністю зберігати свою вимову (*Floating, Voucher, overdraft, Swap, Swing, Switch*), зазнавати часткової субституції (нім. *Computer* [kom'pju:ta] та англ. *computer* [kəm'pju:tə]), вимовлятися за фонетичними законами німецької мови (*Bonus, Export, Konsols, Import*), мати подвійну вимову (*Budget* з франц. та англ. вимовою) або належати до змішаного типу (пор. нім. *Clerk* [klark] та англ. *clerk* [kla:k] тощо).

З погляду орфографічної асиміляції існують англоамериканізми, які відповідають нормам німецької орфографії повністю або частково: *Charter, Import, Export, Broker, Konzern, Test, Internet, Investment* тощо, а також такі,

які залишаються орфографічно оформленими за нормами мови-продюцента: *overdraft, break-even-point, terms of trade, cancelling, letter of credit*.

При морфологічній асиміляції англоамериканізм засвоюються повністю (*das Budget -s, -s, der Trend -s, -s, der Scheck -s, -s, das Management -s, der Job -s, -s, der Computer -s, =, der Chip -s, -s, der Konzern -s, -e, das Clearing -s, -s, der Boom -s, -s, der Swing = i -s,*) або зовсім не адаптуються до морфологічної системи німецької мови (*letter of credit, fiscal policy, teamwork, terms of payment, cancelling, overdraft, demurrage, brand* тощо) [2, 10].

Іноземні слова можуть потрапляти у німецьку мову двома способами. Вони запозичуються або як цілі слова з іноземної мови (*Entertainer*), або вони утворюються з іноземних компонентів у німецькій мові (*Showmaster, Discounter, Beamer*). У першому випадку говорять про запозичення, а у другому про іноземне словотворення [4, 643].

Причини для поширення англійських слів у німецькій сучасній мові є різні. Напр.: економія мови, тенденція до спеціалізації, тенденція до інтелектуалізації та тенденція до інтернаціоналізації.

Повна адаптація запозичень з англійської мови у німецькій мові та їх продуктивне функціонування у майбутньому залежать від низки обставин. Як правило, вони мають призводити до ліквідації прогалин, утворювати деривати, добре засвоюватися мовою-рецептором на всіх рівнях, позначати нові реалії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сидоров О. В. Прагматический статус заимствований в современном немецком языке// Взаємодія одиниць різних рівнів германських, романських і слов'янських мов. – К.: КДПШМ, 1991. – С. 10-14.

2. Слаба О.В. Англоамериканізм в лексико-семантичній системі сучасної німецької мови (на матеріалі галузевої лексики економіки): автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04 / Київ. національний лінгвістичний ун-т. – К.: 2003. – 19 с.

3. Dudenband 5 – Das Fremdwörterbuch. Hg. v. d. Dudenredaktion. 9., aktualisierte Auflage. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2005. – 1056 S.

4. Dudenband 4 – Die Grammatik. Hg. v. d. Dudenredaktion. 7., völlig neu erarb. u. erweit. Auflage. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2005. – 1344 S.